

Suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

SIVLA 18.03.2026
96/12.00.01/2026

Perusopetuslain 29 § velvoittaa opetuksen järjestäjää laatimaan ja ohjeistamaan suunnitelman kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita. Opetuksen järjestäjien tulee edistää yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista opetuksessa. Nämä velvoitteet tulee ottaa huomioon myös kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskevaa suunnitelmaa laadittaessa ja määrättäessä seuraamuksia oppilaille.

Peruopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti. Suunnitelmassa samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Kasvatuksellisilla tai kurinpidollisilla toimilla voidaan puuttua vain opetuksen häiritsemiseen ja koulun järjestyksen rikkomiseen tai vilpilliseen käyttäytymiseen, ei esimerkiksi koulumatkalla sattuneisiin tapahtumiin. Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa ajan, jonka oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen tai muuhun toimintaan. Myös kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskevaa suunnitelmaa sovelletaan lähtökohtaisesti vastaavana aikana. Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain perusopetuslaissa mainittuja keinoja. Suunnitelmassa voidaan mainita tekoja tai laiminlyöntejä, joista pääsääntöisesti määrätään sama seuraamus. Seuraamusten mainitseminen suunnitelmassa edesauttaa osaltaan oppilaiden yhdenvertaista kohtelua. Lisäksi tieto teoista ja laiminlyönneistä aiheutuvista seuraamuksista, voi toimia ennaltaehkäisevästi ja lisätä koulun toiminnan läpinäkyvyyttä. Seuraamusta määrättäessä tulee kuitenkin aina tehdä myös tapauskohtaista harkintaa ja huomioida oppilaan ikä ja kehitystaso. Suunnitelmassa voidaan todeta menettelyistä esimerkiksi koskien

yhteydenottoa huoltajiin ja kasvatustakeskustelujen tai jälki-istunnon järjestämistä, selvittämisvastuista, työnjaosta, kuulemis- ja kirjaamismenettelyistä sekä siitä, miten oppilaan opetus ja tuki järjestetään opetuksen epäämisen ja määräaikaisen erottamisen aikana sekä opetukseen palatessa. Maininta voi olla henkilökunnan perehdyttämisestä sekä yhteistyöstä eri viranomais tahojen kuten opiskeluhuoltopalvelujen, lastensuojelun, sosiaali huollon, nuorisotyön ja poliisin sekä huoltajien kanssa. Edelleen voidaan todeta oppimisen tuen ja opiskeluhuollon merkitys sekä yhteistyö opiskeluhuoltopalvelujen kanssa.

Lapsivaikutusten arviointi (Kvalt 60 §, 23.9.2019)

Päätöksen lapsivaikutukset: On

Yritysvaikutusten arviointi (Kvalt 66 §, 20.12.2010):

Vaikuttaako yritysten kilpailutilanteeseen: Kyllä/Ehkä/Ei

Onko päätöksellä vaikutuksia yritysten määrän kehittymiseen:

Kyllä/Ehkä/Ei

Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen:

Kyllä/Ehkä/Ei

Onko palvelu mahdollista ulkoistaa: Kyllä/Ehkä/Ei

Valmistelija: Sivistysjohtaja Pekka Lintonen, puh. 050 339 3675

Esittelijä: Sivistysjohtaja

Päätösehdotus:

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä suunnitelman Tammelan koulujen kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Päätös: